

**Statistikdokumentation for
Udenrigshandel med tjenester 2016 3. kvartal**

1 Indledning

Formålet med statistikken er at belyse samhandel (import og eksport) med tjenesteydelser med andre lande, både på ydelsens art, men også på det land/område, der handles med. Statistikken blev oprettet i forbindelse med ophøret af Nationalbankens betalingsstatistik ved årsskiftet 2004/2005, jf. Betalingsbalance over for udlandet.

2 Indhold

Statistikken viser på årsbasis Danmarks import og eksport af tjenester fra/til udlandet opgjort i værdi, fordelt på samhandelslande/områder og på ca. 60 tjenestekategorier.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken viser på årsbasis Danmarks import og eksport af tjenester fra/til udlandet opgjort i værdi, fordelt på samhandelslande/områder og på ca. 60 tjenestekategorier. På kvartalsbasis offentliggøres samhandlen på et mere aggregeret niveau og på månedsbasis helt aggregeret.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Grupperingerne i statistikken over udenrigshandel med tjenester følger anvisningerne i den internationale betalingsbalancemanual, som er udsendt af IMF senest i 2009 (BPM6). Den geografiske fordeling af posterne følger Eurostats anvisninger derom for betalingsbalance (Vademecum).

Statistikken omfatter ca. 60 tjenestekategorier, der i de kvartalsvise offentliggørelser er samlet i 18 hoved- og undergrupper: - Forarbejdning - Reparation - Søtransport - Persontransport - Godstransport - Hjælpetjenester - Lufttransport - Anden transport - Post- og kurértjenester - Rejser - Bygge- og anlægstjenester - Forsikringstjenester - Finansielle tjenester - Royalties og licenser - Telekommunikation, computer- og informationstjenester - Andre forretningstjenester - Kultur, sundhed og fritid - Offentlige tjenester i.a.n.

2.3 Sektordækning

Ikke relevant for denne statistik.

2.4 Begreber og definitioner

Resident virksomhed: En resident virksomhed er en virksomhed, som har et økonomisk interessetyngdepunkt (udøver økonomiske aktiviteter) i Danmark gennem længere tid (mere end ét år). Det betyder, at filialer eller datterselskaber af udenlandske virksomheder regnes som residente virksomheder.

Resident person: En resident person er en person, som er permanent bosiddende i Danmark, eller en person, som har været eller agter at være bosiddende i Danmark i mere end ét år. Studerende og personer i sygdomsbehandling forbliver dog residenter i deres hjemland, selv om de skulle opholde sig mere end et år i Danmark i forbindelse med deres studier eller behandling.

2.5 Enheder

Overordnet dækker denne statistik danske residenters transaktioner med udenlandske residerter. I tællingen Udenrigshandel med tjenester opereres der med juridiske enheder afgrænset ved cvr-numre. I supplerende opgørelser benyttes der andre enheder, fx personer.

2.6 Population

Overordnet dækker denne statistik danske residenters transaktioner med udenlandske residerter. Således antages populationen for Udenrigshandel med tjenester at udgøre omkring 40.000 (cvr-numre) enheder, der ud fra forskellige kriterier formodes at dække den samlede udenrigshandel med tjenester. Populationen (40.000 virksomheder) er defineret på baggrund af Erhvervsregister og en række supplerende kilder fx regnskabsstatistikken.

2.7 Geografisk dækning

Statistikken dækker danske residenters handel med tjenester med udenlandske residerter.

2.8 Tidsperiode

Statistikken dækker tidsperioden fra januar 2005 og frem.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Statistikken opgøres i kr.

2.11 Referencetid

01-07-2016 - 30-09-2016

2.12 Hyppighed

Hovedresultater om tjenestehandel offentliggøres månedligt i forbindelse med offentliggørelsen af betalingsbalancen. Kvartalsvist offentliggøres tjenestehandlen som selvstændig opgørelse på et mere detaljeret niveau samt årligt på det mest detaljerede niveau.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Udenrigshandel med tjenester udarbejdes på baggrund af 1) Europa-parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 184/2005 af 12. januar 2005 om Fællesskabets statistikker over betalingsbalance, international handel med tjenester og udenlandske direkte investeringer med tilhørende kommissionsforordninger og 2) Lov om Danmarks Statistik (§ 9a og § 10).

2.14 Indberetningsbyrde

Tjenestetællingen er estimeret til at have en respondentbyrde svarende til 8,1 mio. kr.

2.15 Øvrige oplysninger

Udenrigshandel med tjenester har en [Emneside](#).

3 Statistisk behandling

Der indsamles hver måned data via forskellige kilder. De indberettede data fejlsøges for logiske fejl (fejl i CVR-nummer, ikke eksisterende landekode mv.) og sandsynlige fejl. Samtidig kontrolleres der for, hvor komplette indberetningerne er. De indberettede data anvendes til at opgøre udenrigshandelsstatistikken, hvor der via opregninger tages højde for den ikke indberettede handel. Den offentliggjorte statistik må således betragtes som fuldt dækkende for udenrigshandlen med tjenester.

3.1 Kilder

Statistikens grundlag er navnlig tællingen Udenrigshandel med tjenester, hvortil der indberettes månedligt af ca. 390 virksomheder og årligt af ca. 1.300 virksomheder. Udenrigshandel med tjenester er en stikprøvebaseret tælling. Undersøgelsespopulationen for Udenrigshandel med tjenester antages at udgøre omkring 40.000 (cvr-numre) enheder, der ud fra forskellige kriterier formodes at dække den samlede udenrigshandel med tjenester. Populationen (40.000 virksomheder) er defineret på baggrund af Det erhvervsstatistiske register og en række supplerende kilder fx. regnskabsstatistikken. Hertil kommer supplerende oplysninger fra andre statistikker, navnlig vedrørende rejseposten. Til rejsepostens indtægtsside foretager VisitDenmark - bl.a. baseret på interviews - en opgørelse over udenlandske rejsendes forbrug i Danmark. Rejsepostens udgiftsside beregnes med udgangspunkt i oplysninger om danskeres forbrug, overnatninger og transport i udlandet fra udenlandske statistikker. Oplysninger om offentlige tjenester modtages fra statistikken over offentlige finanser. Privatpersoners køb af elektroniske ydelser fra udlandet er baseret på diverse brugerundersøgelser af forbrugernes køb af streaming abonnemeter, IFPIs (musikselskabernes brancheorganisation) opgørelse af musik købt som download, omsætningen i Appstore og GooglePlay, opgørelsen over indtægter fra væddemål, lotteri og casinovirksomhed fra spillemyndighederne og en undersøgelse af indtægterne for køb af computerspil i Danmark. Øvrige kilder er estimater for illegal handel over af grænsen (se evt. mere om metoden på [Hovedrevision af nationalregnskab](#)).

3.2 Indsamlingshyppighed

Hyppigheden er månedlig og årlig for tællingen Udenrigshandel med tjenester. For supplerende kilder kan der forekomme andre hyppigheder.

3.3 Indsamlingsmetode

Til tællingen Udenrigshandel med tjenester indsamles data overvejende elektronisk ved systemet IDEP.

3.4 Datavalidering

De indsamlede oplysninger sammenlignes med virksomhedens tidligere indberettede oplysninger. Endvidere sammenlignes – hvor det er relevant – med oplysninger indberettet til andre statistikker.

3.5 Databehandling

De indberettede data opregnes til den fulde population, som antages at udgøre omkring 40.000 enheder. Opregningsprocessen er fuldt dynamisk, hvor vægtene genberegnes, hver gang der foreligger nye data, dvs. for såvel den aktuelle produktionsmåned som for tidligere perioder. De 390 månedsindberettere indgår med vægten 1, mens de ca. 1.300 årsindberettere indgår i beregningerne med vægte større end 1 (eller lig med 1). De endelige vægte beregnes ud fra designvægtene, som justeres, så overordnede stratumtotaler kalibreres på plads.

3.6 Korrektion

I kvartalsopgørelserne korrigeres data for normale sæsonudsving. Data sæsonkorrigeres vha. X-12-ARIMA med fast modelvalg, som undersøges én gang om året. Der bliver korrigeret for påske, handelsdage og skudår, hvis disse effekter er signifikante. Der foretages ikke årsafstemning, og der kan derfor forekomme forskelle imellem de faktiske og de sæsonkorrigerede tal på årsbasis. De sæsonkorrigerede tal vises dels fordelt på tjenestegrupper, dels efter geografi. Totalerne i de to opgørelser er indbyrdes afstemt.

4 Relevans

Tjenestehandlen indgår som en væsentlig del af betalingsbalancen og af nationalregnskabets udlandskonto. Den kommenteres lejlighedsvis i offentligheden.

4.1 Brugerbehov

Statistikken udgør et selvstændigt statistikprodukt og indgår desuden i opstillingen af betalingsbalancen. Vigtige brugere er således offentlige myndigheder, private organisationer, firmaer og privatpersoner.

4.2 Brugertilfredshed

Målinger over brugertilfredshed foreligger ikke. Vi er løbende i dialog med brugere som Nationalbanken, Danmarks Statistiks brugerudvalg mv.

4.3 Fuldstændighed af data

I den danske statistik offentliggøres der data svarende til de forordningsbestemte krav til indberetning til Eurostat.

5 Præcision og pålidelighed

Den første offentliggørelse af tallene for udenrigshandel med tjenester vil være behæftet med en vis usikkerhed, idet en mindre del af datamaterialet enten mangler eller er så fejlbehæftet, at den ikke kan medtages i opgørelsen. Derfor bliver der suppleret med fremskrivning/estimering. Pålideligheden af tal for et givet kvartal øges ved efterfølgende offentliggørelser. De endelige tal må regnes for ganske pålidelige, dog i faldende grad, jo mere detaljeret niveau der anlægges.

5.1 Samlet præcision

Udenrigshandel med tjenester bygger dels på en cut-off stikprøve af Danmarks ca. 390 største tjenestehandelsvirksomheder (månedlige indberetninger) og dels på en stratificeret stikprøve på ca. 1.300 mindre og mellemstore virksomheder (årlige indberetninger). Statistikken over udenrigshandel med tjenester bygger altså i stor grad på en stikprøve. Dette indebærer, at opgørelsen indeholder opregninger for de ikke dækkede enheder, hvilket ifølge sagens natur indebærer en vis usikkerhed. Dette gælder ikke mindst i forhold til dimensionen geografisk fordeling. Den geografiske dimension indgår ikke i stratificering og optimering af stikprøven. En væsentlig usikkerhed knytter sig til den population, fra hvilken stikprøven er udtaget. Populationen er oprindeligt afgrænset ud fra oplysningerne til Nationalbankens betalingsstatistik, som ophørte med udgangen af 2004. Fra og med tællingsåret 2009 anvendes en population, som er afgrænset ud fra oplysninger fra Erhvervsregister samt de såkaldte screeningstællinger. Screeningstællingerne afvikles ca. hvert femte år (senest i 2013), hvor der bliver spurgt til 5.000-6.000 virksomheders samlede import og eksport af tjenesteydelser. Endelig kan det forekomme, at indberetningerne er fejlbehæftede, bl.a. som følge af misforståelser hos indberetterne. Danmarks Statistik vurderer løbende pålideligheden af de indberettede oplysninger og kontakter indberetterne, når formodning om fejl opstår. Endvidere har en række områder været udtaget til særlig gennemgang, bl.a. søtransport, rejser, merchanting, forsikring, bygge- og anlæg samt videnstjenester. Rejsepostens udgiftsside er svær at opgøre. P.t. udarbejdes den med udgangspunkt i oplysninger om danskeres forbrug, overnatninger og transport i udlandet fra udenlandske statistikker, men her er risiko for fejlvurdering relativt stor, især for de mindre lande. Usikkerheden kan dog ikke kvantificeres.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Da undersøgelsen er stikprøvebaseret, er alle tal forbundet med en stikprøveusikkerhed. Det gælder i særlig grad resultater fra de mest detaljerede opgørelser på tjenestegrupper og/eller geografiske områder. Til beskrivelse af stikprøveusikkerheden benyttes varianskoefficienter (CV). De estimerede varianskoefficienter for tællingen Udenrigshandel med tjenester (foreløbige tal) er: Eksport af tjenester (i alt): ca. 0,6 pct. Import af tjenester (i alt): ca. 0,8 pct.

5.3 Anden usikkerhed

En væsentlig usikkerhed knytter sig til den population, fra hvilken stikprøven til tællingen Udenrigshandel med tjenester er udtaget. Populationen er oprindelig afgrænset ud fra oplysningerne til Nationalbankens betalingsstatistik, som ophørte med udgangen af 2004. Fra og med tællingsåret 2009 anvendes en population, som er afgrænset ud fra oplysninger fra ESR samt de såkaldte screeningstillinger. Screeningstillingerne afvikles ca. hvert femte år (senest i 2013), hvor der bliver spurgt til 5.000-6.000 virksomheders samlede import og eksport af tjenesteydelser.

Tællingen Udenrigshandel med tjenester og rejseposten dækker kun delvist private personers internethandel, og derfor er private personers direkte forbrug af elektroniske ydelser fra udenlandske udbydere estimeret fra og med 2013. De forskellige kilder til dette estimat omfatter diverse brugerundersøgelser af forbrugernes køb af streaming abonnementer, IFPIs (musikselskabernes brancheorganisation) opgørelse af musik købt som download, omsætningen i Appstore og GooglePlay, opgørelsen over indtægter fra væddemål, lotteri og casinovirksomhed fra spillemyndighederne og en undersøgelse af indtægterne for køb af computerspil i Danmark. Estimaterne er forbundet med en del usikkerhed, da de fleste kilder ikke direkte angiver den udenlandske andel af transaktionerne. Denne estimeres i stedet bl.a. med input fra aktører som har indsigt i de forskellige brancher.

Udenrigshandel med tjenester bygger på et meget komplekst begrebsapparat. Derfor kan det forekomme, at indberetningerne er fejlbehæftede, bl.a. som følge af misforståelser hos indberetterne. Danmarks Statistik vurderer løbende pålideligheden af de indberettede oplysninger og kontakter indberetterne, når formodning om fejl opstår. Endvidere har en række områder været udtaget til særlig gennemgang, bl.a. søtransport, rejser, merchanting, forsikring, bygge- og anlæg samt videnstjenester. Begrundelsen for at udtage har været områdets størrelse (navnlig søtransport), eller at området måtte forventes at frembyde særlige udfordringer for indberetterne.

Rejsepostens udgiftsside er især svær at opgøre. P.t. udarbejdes den med udgangspunkt i oplysninger om danskeres forbrug, overnatninger og transport i udlandet fra udenlandske statistikker, men her er risiko for fejlvurdering relativt stor, især for de mindre lande. Usikkerheden kan dog ikke kvantificeres.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

I forhold til andre lande, der er sammenlignelige mht. størrelse og udvikling, vurderes den danske statistik over udenrigshandel med tjenester som værende af god kvalitet, dog med forbehold for en vis usikkerhed på især fordelingen på lande.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Efter første offentliggørelse af tjenestehandlen bliver denne løbende korrigeret, efterhånden som supplerende eller korrigeret statistisk materiale fremkommer. Denne supplerende information betyder, at den endelige opgørelse af tjenestehandlen først udarbejdes to-tre år efter udløbet af referenceåret. Det er fast praksis, at der i slutningen af september foretages fastlåsning af månederne i det foregående år. Samtidig revideres månederne i året før dette og låses atter. Den sidste revision foretages i forbindelse med, at det endelige nationalregnskab opstilles i år t+3.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer kvartalsvist ca. 40 dage efter referenceperiodens afslutning. Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udkommer kvartalsvist ca. 40 dage efter referenceperiodens afslutning.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Opgørelsen af tjenestehandlen følger internationale retningslinjer, og statistikken er derfor sammenlignelig med andre landes tilsvarende statistikker. Statistikken betragtes som sammenlignelig over tid fra 2005 og frem.

7.1 International sammenlignelighed

Opgørelsen af tjenestehandlen følger internationale retningslinjer, og statistikken er derfor sammenlignelig med andre landes tilsvarende statistikker. Partnerlandenes opgørelse af samme tjenestegrupper (spejlstatistikker) er i princippet at betragte som sammenlignelig statistik, men metodiske – og datakvalitetsmæssige forskelle gør en direkte sammenligning vanskelig.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Statistikken over udenrigshandel med tjenester er fra 2005, men der findes også data fra før i betalingsbalancestatistikken. Da der er tale om nye kilder og metoder fra og med 2005, må der ventes at forekomme databrud i forhold til tidligere opgørelser af tjenestehandlen. Dette gælder efter sagens natur navnlig for poster på lavt aggregeringsniveau. Det er dog opfattelsen, at den samlede tjenestebalance (indtægter i alt minus udgifter i alt) er opgjort uden nævneværdigt brud. For tællingsårene 2009 og 2014, hvor stikprøven blev opdateret og opregningsmetoden justeret, er der ikke tale om databrud i den sædvanlige opfattelse af ordet, men igen må der ventes at forekomme mindre databrud i forhold til tidligere opgørelser for poster på lavt aggregeringsniveau.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Tjenestehandlen indgår i betalingsbalancen uden yderligere justeringer og desuden i nationalregnskabet udlandskonto. Nationalregnskabet opererer på importsiden med en anden afgrænsning mellem varer og tjenester, end betalingsbalancen gør; forskellen vedrører fragt på importen. Dette indebærer, at alene summen af varer og tjenester er identiske i de to opgørelser.

For udenrigshandel med tjenester beregnes den totale kvartalsvise sæsonkorrigerede import/eksport som summen af de enkelte tjenestegrupperes handel. For Betalingsbalance beregnes den totale månedlige sæsonkorrigerede import/eksport af tjenester som summen af EU og verden udenfor EU. Totalerne i de to opgørelser er ikke indbyrdes afstemt.

7.4 Intern konsistens

Der er fuld intern konsistens.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives kvartalsvis i Nyt fra Danmarks Statistik. Der udgives desuden en kvartalsvis og årlig NYT, i form af ; Nationalregnskab og betalingsbalance (Statistiske Efterretninger).

I [Statistikbanken](#) offentliggøres oplysninger om tjenestehandel i [tabellerne Uht02](#) (kvartalstal, brutto- og netttotal) samt [Uht03](#) (årstal, brutto- og netttotal).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 09:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet. Temapublikationer mv. kan offentliggøres på andre tidspunkter af dagen. Rigsstatistikeren kan beslutte, at sådanne publikationer kan udleveres før udgivelsestidspunktet, fx til interessenter og pressen.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Der udarbejdes en Nyt fra Danmarks Statistik i forbindelse med den kvartalsvise offentliggørelse.

8.5 Publikationer

En mere uddybende beskrivelse af tallene offentliggøres i Statistiske Efterretninger [Nationalregnskab og betalingsbalance](#). Tallene indgår også i årspublikationen Udenrigsøkonomi. Tallene indgår desuden i Statistisk Årbog og Statistisk Tiårsoversigt.

8.6 Statistikbanken

På [statistikbanken](#) offentliggøres oplysninger om tjenestehandel i tabellerne Uht02 (kvartalstal, brutto- og netttotal), Uht03 (årstal, brutto- og netttotal) samt Uht4S1 og Uht4S2 (sæsonkorrigerede tal).

8.7 Adgang til mikrodata

Det er muligt at få adgang til anonymiserede mikrodata gennem Danmarks Statistiks forskningsordning. Desuden kan Danmarks Statistik Kundecenter udføre særkørsler efter aftale.

8.8 Anden tilgængelighed

Statistikken indgår i opgørelsen af betalingsbalancen og leveres endvidere til OECD og EU.

8.9 Diskreteringspolitik

Af diskreteringshensyn aggregeres over nogle tjenestegrupper inden offentliggørelse.

8.10 Diskreterings og databehandling

Af diskreteringshensyn aggregeres over nogle tjenestegrupper inden offentliggørelse.

8.11 Reference til metodedokumenter

Statistikken om udenrigshandel med tjenester er beskrevet udførligt i Udenrigsøkonomi - kilder og metoder, 2016 samt i Nationalregnskab og betalingsbalance (Statistiske Efterretninger); en samlet beskrivelse findes i 2015:11 og i Danmarks udenrigsøkonomi, 2014 (december 2015), hvoraf en pdf-udgave kan hentes på <http://www.dst.dk/Publ/UdenrigsOko>.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i deltageret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Udenrigsøkonomi. Den statistikansvarlige er Selma Mustafic Mulalic, tlf. 39 17 36 64, e-mail: smu@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Udenrigsøkonomi, Økonomisk Statistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Selma Mustafic Mulalic

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

smu@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 36 64

9.8 Faxnummer

39 17 39 99